
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 3

czerwiec 1999

Biblioteka Główna podczas wakacji

W miesiącach lipcu i sierpniu biblioteka będzie nieczynna. **Dyżury** będą tylko w:

- **Wypożyczalni Studenckiej** (p.71)
- **Ośrodka Informacji Naukowej** (p. 161 B i C)

**od poniedziałku do piątku
w godz. 10⁰⁰ - 12⁰⁰.**

Pragniemy uprzedzić, że ze względu na przeprowadzkę i przeniesienie zbiorów do nowych pomieszczeń w okresie wakacji, może nastąpić okresowe zamknięcie wszystkich agend Biblioteki Głównej oraz jednostek jej podlegających.

Sprawozdanie za 1998 r.

W 1998r. odnotowano dalsze zmiany w strukturze systemu biblioteczno-informacyjnego, związane ze znoszeniem lub łączeniem bibliotek.

Zakończona została likwidacja jednej biblioteki instytutowej, 4 biblioteki instytutowe są w trakcie likwidacji oraz działalność 2 bibliotek jest nadal zawieszona.

W odniesieniu do działalności merytorycznej odnotowano wprawdzie wzrost zakupów księgozbioru naukowego, jednocześnie zmniejszyła się liczba książek naukowych, otrzymywanych przez biblioteki z darów lub wymiany. Niepokoi wynik analizy, z której wynika, że w porównaniu z rokiem 1997 w roku 1998 wzrosła liczba bibliotek, które nie kupowały księgozbioru naukowego z 8 do 10; z 18 do 20, które nie kupowały księgozbioru studenckiego i z 5 do 12 bibliotek, które nie prenumerowały czasopism. Zastanawia również niska liczba zakupów księgozbioru naukowego w wielu bibliotekach, także wydziałowych, mimo wzrostu zakupów w porównaniu z rokiem 1997.

Z danych, dotyczących księgozbioru studenckiego wynika, że liczba zbiorów gromadzonych dla studentów jest na wydziałach odwrotnie proporcjonalna do liczby studentów. Wskaźnik woluminów przypadający na studenta systematycznie zmniejsza się. Niewielki wzrost można odnotować na kilku wydziałach i to tych, w których w poprzednich latach był również najwyższy, a więc na Wydziale Chemicznym, Inżynierii Materiałowej oraz Inżynierii Chemicznej i Procesowej oraz Mechatroniki.

Wprawdzie wyciąganie wniosków dalej idących i stwierdzenie, że studenci pozostałych wydziałów nie mają zapewnionego dostępu do potrzebnych książek, byłoby niewłaściwe, niemniej obliczony wskaźnik powinien być brany pod uwagę przy prowadzeniu polityki gromadzenia zbiorów, zarówno na wydziałach, jak i w Bibliotece Głównej.

Należy jednak pamiętać, że 72% księgozbioru dydaktycznego znajduje się w Bibliotece Głównej wraz z bibliotekami podległymi i po podliczeniu tych zbiorów wskaźnik wynosi 17,05. Wydziały, w których odnotowano najniższy wskaźnik, jak Wydział Elektryczny czy Wydział Inżynierii Produkcji, nie posiadając bibliotek wydziałowych w małym stopniu biorą pod uwagę potrzeby studentów, przewidując, że Biblioteka Główna lub Filia spełnia ich oczekiwania. Niski i zmniejszający się wskaźnik odnotowano również na wydziałach, posiadających biblioteki wydziałowe, jak Wydział Architektury, Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa, Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych. Na niektórych z nich znacznie poprawiono warunki lokalowe, co uzasadniłoby tendencję do zmniejszania liczby egzemplarzy książek, połączone z umożliwieniem korzystania ze zbiorów na miejscu. Byłby to słuszny kierunek, gdyby jednocześnie zapewniono dłuższy czas otwarcia czytelni, również w soboty.

W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost liczby użytkowników bibliotek, odwiedzin i udostępnień w czytelniach, także w Bibliotece Głównej, mimo okresowego jej zamknięcia i świadczenia usług w bardzo trudnych warunkach, wynikających z prowadzenia prac budowlanych. Wzrosła również liczba wypożyczeń zbiorów poza biblioteką, zwłaszcza w Bibliotece Głównej i bibliotekach jej podległych. Należy odnotować znaczny wzrost usług świadczonych użytkownikom w filiach

Biblioteki Głównej, a zwłaszcza w Filii przy ul. Narbutta oraz w bibliotekach domów studenckich.

Dobre zaopatrzenie Biblioteki Głównej w zbiory, w porównaniu z bibliotekami w kraju potwierdza fakt, że zmniejszyła się liczba niezrealizowanych rewersów, wzrosła liczba wypożyczeń międzybibliotecznych dla innych bibliotek ze zbiorów Biblioteki Głównej oraz zamówienia międzybiblioteczne dla użytkowników Politechniki Warszawskiej dotyczyły dokumentów z bibliotek zagranicznych.

Oprócz przedstawionej działalności podstawowej najwięcej starań włożono w prace związane z modernizacją działalności bibliotecznej, zwłaszcza związanej z komputeryzacją Biblioteki Głównej. W związku z rosnącymi potrzebami użytkowników w tym zakresie, podjęto decyzję zmiany systemu komputerowego i zakupu zintegrowanego systemu bibliotecznego. Po przetestowaniu wielu systemów, dokonano wyboru systemu Aleph, na zakup którego, po akceptacji Rady Bibliotecznej, uzyskano część środków finansowych od Uczelni i jednocześnie wystąpiono z wnioskiem o dofinansowanie do Komitetu Badań Naukowych. Wymagało to szeregu prac przygotowawczych, które są kontynuowane w roku 1999.

Usługi informacyjne w 1998r. poszerzono o zapewnienie użytkownikom nieodpłatnego dostępu w Internecie do pełnej wersji SCI za lata 1996-1998 i bazy Inspec w wersji od 1969 do 1998r.

Od maja 1998r. zapewniono również użytkownikom bezpłatny dostęp do czasopism elektronicznych Society of Industrial and Applied Mathematics (SIAM), w tym w przypadku tytułów znajdujących się w Bibliotece Głównej do wersji pełnotekstowej, a w pozostałych przypadkach do spisów treści i abstraktów.

Nową jakość informacji stanowiło uruchomienie na przełomie roku 1997/98 dostępu do systemu wypożyczeń Biblioteki Głównej poprzez Telnet (z komputerów pracujących w sieci Politechniki Warszawskiej).

Wiele energii poświęcono promocji działalności informacyjnej, wykorzystując zarówno nowoczesne, jak i tradycyjne środki. Sukcesywnie aktualizowano stronę internetową Biblioteki Głównej, organizowano spotkania promujące dostęp do baz danych, zakupionych lub udostępnianych do testowania, dostarczono informacje na posiedzenia Senatu, wznowiono i zaktualizowano wydawnictwa informacyjne oraz umieszczano informacje bieżące o działalności Biblioteki Głównej w „Miesięczniku” wydawanym przez Uczelnię.

Kontynuowano również lokalne i ogólnopolskie spotkania z firmami krajowymi i zagranicznymi, np. International Publishing Service, Swets & Zeitlinger, Dawson.

Prowadzono intensywne prace związane z przygotowaniem zbiorów i pracowników do pełnienia wszystkich funkcji w nowych pomieszczeniach.

Opracowano szczegółowe zasady ustawienia rzeczowego zbiorów w wolnym dostępie, ich zabezpieczenie za pomocą systemów elektronicznych i zmian udostępniania zbiorów.

Prowadzono również prace koncepcyjne, mające na celu usprawnienie obsługi użytkowników i stworzenie jednolitego systemu bibliotecznego-informacyjnego.

W związku z prowadzonymi na Uczelni pracami restrukturyzacyjnymi dyrekcja przygotowała na zlecenie Władz Uczelni „Wstępną koncepcję rozwoju systemu bibliotecznego-informacyjnego”. Obserwując stały wzrost zapotrzebowania na usługi biblieczne, wiążący się z tym wzrost nakładów na działalność biblioteczną przy jednoczesnym wzroście cen wydawnictw, założono konieczność reorganizacji systemu bibliotecznego-informacyjnego Politechniki Warszawskiej. Wychodząc z założenia, że obecny system przyczynia się do m.in. rozproszenia i zbędnego dublowania zbiorów, braku pełnej informacji o zbiorach, niejednorodnych zasad gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów. Opracowanie „Wstępnej Koncepcji rozwoju systemu bibliotecznego-informacyjnego” miało na celu dostarczenie materiału do dyskusji, mającej w efekcie ustalić zasady systemowych rozwiązań, doprowadzających przede wszystkim do komasacji zbiorów i pełnej o nich informacji, oraz stworzenie takich bibliotek, które będą nowoczesnym warsztatem pracy naukowej i dydaktycznej.

W wyniku dyskusji uzyskano konsensus w odniesieniu do konieczności wdrożenia na Uczelni komputerowego systemu bibliotecznego, umożliwiającego wymianę informacji i współpracy z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi a przede wszystkim stworzenie komputerowego katalogu centralnego, obejmującego zbiory wszystkich bibliotek systemu bibliotecznego – informacyjnego.

Dyrekcja Biblioteki Głównej wprowadziła szereg zmian organizacyjnych, pozwalających na znaczne ujednoczenie polityki gromadzenia, opracowania i udostępniania w Bibliotece Głównej i bibliotekach jej podległych.

Jednocześnie rozpoczęto prace, związane z ujednoczeniem zbioru opisów katalogowych w bibliotekach systemu bibliotecznego-informacyjnego.

W ramach współpracy i nadzoru nad bibliotekami systemu bibliotecznego-informacyjnego prowadzono m.in.:

- udostępnianie informacji o zakupach książek przez Bibliotekę Główną już na etapie zamówień (zarówno przez telefon, jak i za pośrednictwem bazy GROM);
- udostępnianie wszystkich baz danych tworzonych przez Bibliotekę Główną w systemie ISIS;
- szkolenie w zakresie tworzenia własnych baz danych (przede wszystkim katalogów książek w systemie ISIS);
- szkolenie w zakresie informatyzacji;

- opiekę merytoryczną nad prowadzeniem selekcji i inwentaryzacji;
- informowanie o działalności Biblioteki Głównej, zawiadamianie o nabytkach, konferencjach, szkoleniach krajowych i lokalnych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (Internet, Informacje Biblioteki Głównej)

(E.D.)

Zebranie kierowników

W dniu 21.06.br na zebraniu kierowników dyrekcja omówiła sprawy bieżące, w tym przede wszystkim: ponowne zalanie nowych magazynów bibliotecznych w czasie burzy; przygotowanie do przeprowadzki; promocję dostępu do czasopism elektronicznych organizowaną przez Ośrodek Informacji Naukowej, uruchomienie wypożyczeń krótkoterminowych w Wypożyczalni dla Studentów oraz samoobsługowych kserografów na karty magnetyczne w Czytelni Ogólnej.

Kierownicy zostali powiadomieni o zaakceptowaniu przez Radę Biblioteczną zmian w Regulaminie Udostępniania Zbiorów oraz o opracowaniu rocznego sprawozdania z działalności systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej za rok 1998 oraz połączeniu Ośrodka Informacji Chemicznej z Ośrodkiem Informacji Naukowej.

Dyrektor G. Płoszajski poinformował o rozpoczęciu intensywnych szkoleń, w związku z przygotowaniem do wdrażania w Bibliotece Głównej systemu zintegrowanego ALEPH. Jako pierwsze rozpoczęły się szkolenia dla administratorów systemu, w których biorą udział pracownicy Ośrodka Informatyzacji. W następnej kolejności będą odbywały się szkolenia dla bibliotekarzy systemowych, pracowników Oddziału Opracowania i Gromadzenia i Udostępniania. W Ośrodku Informatyzacji prowadzone są natomiast szkolenia z Windowsa NT 95/98.

Jednocześnie przygotowywane są dane do przeniesienia do ALEPHa z modułów: katalogowania systemu APIS (KANABa) oraz udostępniania (dane oraz powiązania między nimi). Przeprowadzana jest korekta indeksów i opisów w KANABie, a w module udostępniania m.in. zapisów w kartotece czytelników.

(E.D.)

Powódź w magazynach

Z przykrością informuję, że w dniu 14.06.br. zostały zalane magazyny biblioteczne, znajdujące się w nowych pomieszczeniach piwnicznych,

adaptowanych na potrzeby Biblioteki Głównej.

Zniszczeniu uległo około 3000 książek i 160 zeszytów czasopism. Powstały zacieki na ścianach, poodklejały się listwy przypodłogowe i wypaczyły się drzwi. Zalane zostały podłogi z płyt wiórowych, stanowiące podłoże dla regałów przesuwanych.

Szacunek rzeczywistych strat możliwy będzie do określenia po całkowitym osuszeniu pomieszczeń i przeprowadzeniu oceny wartości zniszczonych zbiorów oraz przeprowadzeniu ekspertyzy w sprawie stopnia zniszczenia wyposażenia magazynów.

Pragnę wyrazić serdeczne podziękowanie za pomoc Administracji Uczelni w usuwaniu szkód, a w szczególności Panu Markowi Gutkowskemu p.o. Dyr. Administracyjnego W, Panu Januszowi Płonczyńskiemu, Pani Halinie Kowalskiej – kierownikowi Działu Administracyjno-Gospodarczego oraz Pani Walentynie Jakuć.

Dzięki szybkiej interwencji kierownika Oddziału Magazynów i Udostępniania Zbiorów – mgr Jana Zaleskiego i dyrektora mgr Elżbiety Dudzińskiej zbiory stojące na regałach w wodzie zostały w krótkim czasie przeniesione na wyższe półki i następnymi dniami osuszone przez pracowników Oddziału Udostępniania i Oddziału Czasopism, co część zbiorów uchroniło przed dalszym zniszczeniem.

(E.D.)

Zebranie zespołu ds. systemów bibliotecznych

Dnia 22.06.1999 odbyło się w Ośrodku Informatyzacji zebranie Zespołu ds. Systemów Bibliotecznych.

Dyrekcja Biblioteki Głównej poinformowała zebranych o zmianie zakresu działania zespołu w związku z wprowadzaniem bibliotecznego systemu zintegrowanego ALEPH500. System APIS-ZB i KANAB nadal będą przedmiotami zainteresowania podczas prac zespołu, lecz główny nacisk położony zostanie na korektę danych w tych systemach (np. o czytelnikach, o egzemplarzach, etc.), która umożliwi właściwe przeniesienie danych do ALEPHa.

Poruszono następujące problemy:

- Przyjęto informację o kontroli księgozbioru Czytelni Ogólnej w stosunku do lokalizacji ustawionej w systemie APIS. Ustalono, że te książki, które nie są oznaczone w systemie prawidłową lokalizacją i wymagają jeszcze sprawdzenia będą oznaczane poprzez zastrzeżenie 8. Konieczne jest przeprowadzenie kontroli egzemplarzy ze względu na zastrzeżenie 1 i 3 (oznaczone jako „na miejscu”).

Jest to zastrzeżenie tylko dla książek czytelnianych i nie powinno znaleźć się przy egzemplarzach udostępnianych w innych lokalizacjach.

- Przed przeniesieniem danych z APISa do ALEPHa musi nastąpić ich kontrola i ewentualnie korekta. Jako pierwsze sprawdzono dane zawarte w kartotece czytelników i zwrócono uwagę na potrzebę korekty wielu kategorii danych. Przy okazji korekty i pierwszych przymiarek do konwersji Ośrodek Informatyzacji przygotowuje zestaw nowych pól, w których będą umieszczone dane czytelników. W ALEPHie przewidujemy umożliwienie czytelnikom korekty pewnych kategorii danych w celu ich aktualizacji. Niezależnie od tego bierze się pod uwagę wprowadzenie w przyszłości trybu semestralnego rozliczania się czytelników z Biblioteką Główną (przede wszystkim Wypożyczalnią Studencką).
- W związku z zaległościami czytelnicznymi przypominamy, że nie zapisujemy do Wypożyczalni Studenckiej wolnych słuchaczy (pomimo posiadania legitymacji studenckiej nie składają oni przysięgi studenckiej i nie są zobowiązani do rozliczania się z Uczelnią). Nie ma przeszkód, aby te osoby korzystały z czytelni. Biblioteka nie będzie udostępniać swoich zbiorów w formie wypożyczenia za kaucją, gdyż wiąże się to z gromadzeniem danych osobowych osób nie związanych z Uczelnią (szczególnie wymagania ustawy o ochronie danych osobowych). Przypominamy również, że na zakończenie studiów inżynierskich jest konieczne rozliczenie się z Biblioteką Główną i podpisanie obieguwki, niezależnie od podjęcia studiów magisterskich (w takim przypadku można ponownie zapisać się do wypożyczalni). Dodano nową kategorię czytelnika – studenci wieczorowi, na wniosek pracowników Oddziału Udostępniania.
- Burzliwą dyskusję wywołała sprawa udostępniania książek, zwłaszcza poszukiwanych, które biblioteka posiada w jednym egzemplarzu (dotyczy to szczególnie takich książek, których liczebności w naszej bibliotece nie można powiększyć z różnych przyczyn). Zwrócono uwagę, że w odwiedzonych w maju br. bibliotekach Belgii i Holandii nie ma właściwie pojęcia księgozbioru wieloegzemplarzowego.
- W związku z wprowadzaniem ALEPHa i konwersją danych z wielu baz Dyrekcja i Ośrodek Informatyzacji prosi o współpracę oraz sprawne i sumienne dokonywanie korekt.

Obecni byli członkowie zespołu oraz pracownicy Oddziału Udostępniania.

(agaw)

Zebranie pracowników

W dniu 28.06.1999 r. o godz. 8.15 w pomieszczeniach Ośrodka Informacji Naukowej odbyło się zebranie pracowników Biblioteki Głównej. Tematem spotkania była praca biblioteki w okresie wakacyjnym oraz przedstawienie zadań, jakie czekają pracowników w związku z przeprowadzkami, osuszaniem zbiorów po zalaniu i wdrażaniem systemu ALEPH.

(agaw)

Konferencja w Rzeszowie

W dniach 26-28 maja 1999 roku w Dąbrówkach koło Łańcuta odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa "Problematyka czasopism a funkcje biblioteki akademickiej w procesie naukowo-dydaktycznym". Patronat nad konferencją sprawował Minister Edukacji Narodowej prof. dr hab. Mirosław Handke. Otwarcia dokonał JM Rektor Politechniki Rzeszowskiej prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś oraz Prorektor do Spraw Ogólnych prof. dr hab. inż. Romana Śliwa. W obradach udział wzięli licznie przybyli goście, reprezentujący przede wszystkim biblioteki uczelni technicznych: Politechniki Białostockiej, Politechniki Łódzkiej, Politechniki Poznańskiej, Politechniki Rzeszowskiej, Politechniki Śląskiej, Politechniki Warszawskiej (mgr Elżbieta Dudzińska i mgr Sławomir Połotnicki), Politechniki Wrocławskiej, Akademii Rolniczo-Technicznej w Bydgoszczy, Akademii Techniczno-Rolniczej w Olsztynie, Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, przedstawiciele Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, WSP w Krakowie, WSP w Rzeszowie, Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie, Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Akademii Rolniczej w Lublinie, Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Na konferencję przybyli także goście zagraniczni z Kossuth Layos University w Debreczynie. Ministerstwo Edukacji Narodowej było reprezentowane przez mgr Małgorzatę Chrzanowską, naczelnika Departamentu Nauki i Analiz i mgr Marię Sell.

Celem konferencji była prezentacja wyników prac i wymiana doświadczeń z zakresu tradycyjnych i komputerowych form czasopism, a zwłaszcza ich gromadzenia, wykorzystania, katalogów oraz bibliografii zawartości.

Obrady zostały podzielone na 3 sesje: Sesja I, którą prowadziła mgr Elżbieta Dudzińska, poświęcona była gromadzeniu czasopism, Sesja II poświęcona była

wykorzystaniu czasopism, Sesja III poświęcona była czasopismom specjalnym oraz informacji o czasopismach. Uczestnicy konferencji odbyli także seminarium wyjazdowe na temat: Biblioteka pałacowa Potockich z Łańcuta, które prowadził kierownik biblioteki mgr Tadeusz Baj, połączone ze zwiedzaniem Muzeum-Zamku.

W czasie pierwszej sesji dyskusję zdominowała sprawa zamówień publicznych (przetargów na prenumeratę czasopism). Zebrani powołali Grupę Roboczą (mgr Elżbieta Skubała i mgr Barbara Wojciechowska z Politechniki Łódzkiej, mgr Urszula Kluska z Politechniki Rzeszowskiej, mgr Małgorzata Waga z Uniwersytetu Śląskiego oraz mgr Sławomir Połotnicki), której powierzono przygotowanie tekstu wystąpienia do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w sprawie rozważenia możliwości wyłączenia bibliotek z zakresu obowiązywania ustawy o zamówieniach publicznych. Na kolejnej sesji prezentowano regionalne bazy danych o czasopismach (Czasopisma Zagraniczne Wrocławia, Środowiskowy Katalog Czasopism Zagranicznych w Poznaniu, Bibliografia Zawartości Czasopism Dotyczących Gospodarki Morskiej) oraz metody badania wykorzystania czasopism w bibliotekach Poznania, Gliwic i Lublina. Na zakończenie konferencji odbyła się sesja, której tematyką było coraz większe zainteresowanie użytkowników czasopismami elektronicznymi, dostępnymi przez Internet oraz informacja o stanie prac nad bazą czasopism (CKTCZ) grupy bibliotek stosujących oprogramowanie VTLS i polska norma opisu bibliograficznego wydawnictw ciągłych a format USMARC rekordu bibliograficznego. Stosowanie polskiej normy powoduje trudności, zwłaszcza przy ustalaniu jednostki opisu (np. niewielkie zmiany tytułu, akronim w tytule, podserie, sekcje).

Uczestnicy konferencji wzięli udział w prezentacjach firm sponsorujących: Pan Jarosław Burczyk z firmy Swets & Zeitlinger przedstawił rolę pośrednika jakim może być firma dostarczająca czasopisma w organizowaniu konsorcjów na dostęp do pełnotekstowych elektronicznych wersji czasopism. Przedstawiciel firmy Skorates - Software z Poznania, zaprezentował komputerowe systemy SOWA, SOWA 2000 i SOWA 2.

(S.P.)

Konferencja w Krakowie

W dniach 7-8 czerwca br. odbyła się w Krakowie Międzynarodowa Konferencja Naukowa, zorganizowana przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Jagiellońskiego, poświęcona „Użytkownikom informacji elektronicznej, ich: przygotowaniu, prawom i ograniczeniom”.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele bibliotek wyższych szkół technicznych, pedagogicznych i ekonomicznych z całej Polski, reprezentanci ośrodków akademickich bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, a także goście zagraniczni z Royal School of Library and Information Science z Danii, oraz z United States Information Services. Ze strony Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej uczestniczyły: mgr inż. Irena Fronczak, Renata Peczyńska i mgr Anna Tonakiewicz.

W części pierwszej poruszono bardzo istotną obecnie „Kwestię dozwolonego użytku w sieci Internet” i związane z tym rozwiązania prawne, następnie uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z bazami i stronami internetowymi, poświęconymi usługom świadczonym dla użytkowników w Danii i USA. Mówili oni m.in. o jakości informacji elektronicznej, o roli biblioteki w środowisku cyfrowym, jak również o wpływie nowej technologii na użytkownika. Przedstawicielka USA (United States Information Services) Cynthia Borys poruszyła w swoim wystąpieniu także kwestię lawinowego wzrostu ilości połączeń w Internecie i związane z tym badania, w celu opracowania projektu oprogramowania, umożliwiającego przyspieszenie transmisji danych w Internecie. Do projektu, poza rządem i przemysłem, włączono także 150 bibliotek uniwersyteckich. Cynthia Borys mówiła także o pracach, które podjęto, z inicjatywy bibliotekarzy, by ułatwić filtrowanie właściwej informacji, zwłaszcza młodzieży szkolnej. Prace rozpoczęto już w 1995 r., są one kontynuowane do dziś. W wyniku tych działań powstała The Internet Public Library, mająca opinię jednej z najlepszych stron internetowych. Tworzą ją doświadczeni bibliotekarze z pomocą studentów informatyki.

<http://www.ala.org/alaorg/oif/electacc.html>

http://www.ala.org/alaorg/oif/free_min.html

<http://www.ala.org/work/freedom/lbr.html>

Kolejny referat poruszał kwestię przygotowania bibliotek do obsługi czytelników niewidomych i słabowidzących. Uczestnicy mieli też okazję wziąć udział w telekonferencji, która odbyła się w konsulacie amerykańskim i dotyczyła ochrony prawnej informacji elektronicznej.

Drugi dzień konferencji (część panelowa) poświęcony był zagadnieniom kształcenia i szkolenia użytkowników informacji elektronicznej na uniwersytetach i w bibliotekach. Zaprezentowano 10 referatów, wśród nich referat Anny Tonakiewicz i Grażyny Komorowskiej „Formy szkolenia użytkowników informacji elektronicznej na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej i Ośrodka Informacji Naukowej”.

Na koniec odbyła się dyskusja, podczas której uczestnicy mogli podzielić się swoimi uwagami

i doświadczeniami związanymi z zagadnieniami poruszonymi w czasie konferencji.

(R.P. i A.T.)

Konferencja w Bibliotece Narodowej

W dniu 21.06.br w Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja, w której uczestniczyły Grażyna Komorowska, Danuta Łomża, Renata Peczyńska i Anna Wojciechowska. Konferencja nosiła tytuł „**Nowe tendencje w działalności informacyjnej**” i zorganizowana była przez Instytut Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej. Program konferencji obejmował następujące tematy:

- ekologia informacji
- sprzęt komputerowy najnowszej generacji
- problem roku 2000
- zmiany w polskich zasobach informacyjnych
- ewolucja terminologii informacyjnej
- retrokonwersja opisów starych druków z katalogów drukowanych i kart katalogowych

(A.W.)

Zmiany w Regulaminie Udostępniania Zbiorów

W dniu 18.05.br. na posiedzeniu Rady Bibliotecznej członkowie jej pozytywnie zaopiniowali projekt zmian w Regulaminie Udostępniania Zbiorów. Zasadnicze nowości w projekcie to wprowadzenie nowych rozdziałów:

- Zasady wypożyczeń krótkoterminowych z księgozbioru udostępnianego w wolnym dostępie do zbiorów w Wypożyczalni Studenckiej
- Zasady korzystania z księgozbioru udostępnianego w magazynie z wolnym dostępem do zbiorów (Antresola)

Regulamin zmienia też zasady korzystania z Wypożyczalni Międzybibliotecznej dostosowując się do wymagań ustawy o bibliotekach jak i do projektu nowego rozporządzenia o wypożyczeniach międzybibliotecznych.

W nowym projekcie regulaminu jest też szereg zmian drobniejszych, lecz również ważnych, organizacyjnych i formalnych. Nie sposób je tu wszystkie wymienić.

Po ukazaniu się Zarządzenia Rektora w sprawie regulaminu zacznie on obowiązywać.

Wcześniej, po akceptacji projektu przez radę prawnego, pracownicy biblioteki zostaną zapoznani z treścią nowego regulaminu.

(A.W.)

Posiedzenie Sekcji Bibliotek Naukowych

W dniu 22.06.br odbyło się posiedzenie Sekcji Bibliotek Naukowych, w którym wzięła udział Anna Wojciechowska. Posiedzenie miało miejsce w Bibliotece Głównej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego im. Władysława Grabskiego.

W programie przewidziane było spotkanie z dr Józefem Lepiechem (MEN) o aktualnej sytuacji bibliotek szkół wyższych, które nie odbyło się z powodu wzmożonej pracy p. Lepiecha nad projektem ustawy o szkolnictwie wyższym i spotkaniami ze środowiskami akademickimi. Spotkanie zostało przełożone na październik.

Zrealizowany został drugi punkt programu, a mianowicie informacja o Bibliotece SGGW, połączona ze zwiedzeniem jej nowej siedziby. Szczegółowe dane dotyczące organizacji, katalogów, godzin otwarcia można znaleźć na stronie internetowej Biblioteki pod adresem <http://www.bg.sggw.waw.pl>. Na stronie tej można również obejrzeć fotogramy nowego gmachu.

Trzecim punktem spotkania była dyskusja nad projektem ustawy o szkolnictwie wyższym w części dotyczącej bibliotekarzy zatrudnionych w szkołach wyższych. Postanowiono również włączyć się do internetowej listy dyskusyjnej w tej sprawie.

(A.W.)

Baza PERINORM

Środek Informacji Naukowej zachęca do korzystania z bazy Perinorm Europe. Zawiera ona opisy norm austriackich, belgijskich, brytyjskich, czeskich, francuskich, holenderskich, niemieckich, **polskich**, szwajcarskich, tureckich, norm europejskich i międzynarodowych, włączając w to: ISO, IEC, ITU, ETSI, CEN i CENELEC.

Zakres tematyczny: wszystkie dziedziny nauki, techniki i gospodarki.

Dokumenty źródłowe: normy, przepisy prawne i techniczne.

Forma opisu dokumentu: opis bibliograficzny poszerzony o abstrakt, słowa kluczowe oraz informacje nt. powiązań określonej normy z innymi normami.

(I.Ż.)

Uwaga - WIRUS!

Czy bać się wirusa komputerowego?

Wirusy komputerowe i wszechobecne wirusy atakujące ludzi działają na zupełnie różne „organizmy”, ale mają też cechy wspólne: unieruchamiają na jakiś czas zainfekowane „obiekty” i masowo się mnożą.

Wirusy komputerowe, często zwane również mikrobami mogą uniemożliwić pracę poprzez wykasowanie danych, uszkodzenie dysków, na których przechowywane są dane (np. dokumenty) lub przez tzw. zatory na serwerach, paraliżujące działanie systemów komputerowych.

Niektóre wirusy nie powodują większych szkód, przeszkadzając jedynie w pracy (np. wywołują pojawienie się na ekranie różnych, niekiedy nawet zabawnych napisów i tekstów). Jednakże ostatnia generacja mikrobów powoduje wręcz spustoszenia w zasobach informacji przechowywanych na komputerach.

Istnieje ponad 42.000 wirusów atakujących komputery PC. Wśród nich znajduje się ok. 3.800 mikrobów mających na celu dokumenty popularnego programu Microsoft Word, ok. 500 czepiających się Microsoft Exel, itd.

Jakie są możliwe drogi infekcji?

1. **dyskietka** – może przenosić wszystkie rodzaje wirusów (ukryte w programach czy dokumentach jak również niezależne od zawartości – niewidoczne gołym okiem). Jedynym sposobem uniknięcia zakażenia jest każdorazowe sprawdzanie każdej dyskietki najnowszą wersją programu antywirusowego

2. **załączniki do listów poczty elektronicznej** – zarówno programy .exe jak i dokumenty Worda i Exela. Tutaj można uniknąć spotkania z wirusem poprzez analizę autorstwa listu (czy autor jest nam znany) oraz przemyślenie potrzeby otwierania załącznika do listu (czy był on oczekiwany przez nas lub otrzymujemy podobne dane regularnie)

3. **pirackie oprogramowanie** – instalowanie na komputerze nielicencjonowanych programów to prosty krok do zakażenia. Pirackie programy nie podlegają bowiem żadnej rutynowej kontroli.

4. **niektóre płyty CD** dołączane do czasopism – najczęściej wirusy gnieźdzą się tam w oprogramowaniu umożliwiającym uruchomienie obsługi płyty i nie można się ich ustrzec zwłaszcza wtedy, gdy posiadają tzw. opcję „autorun” (a więc uruchamiają program obsługi natychmiast po jej włożeniu do napędu).

5. **programy ściągane z Internetu**, zwłaszcza ze stron prywatnych, ale również z zasobów mniej znanych firm. Tu jedynym wyjściem jest dokładne sprawdzenie programem antywirusowym.

Jak widać trudno się ustrzec przed zakażeniem, ale posiadanie najnowszej wersji programu

antywirusowego i regularne używanie go zmniejszy ryzyko do minimum.

(em)

Szkolenia

W Ośrodku Informatyzacji trwają intensywne szkolenia dla pracowników Biblioteki Głównej w **posługiwaniu się Windowsem NT/95/98**. W tym środowisku pracować będziemy w ALEPHie, a więc poruszanie się w oknach i między oknami, zarządzanie nimi oraz zasady korzystania z Windowsa NT/95/98 poznać trzeba przed szkoleniami z posługiwania się systemem ALEPH. Zapraszamy wszystkich do aktywnego korzystania z tych szkoleń, jak również z możliwości sprawdzenia swoich umiejętności na stanowiskach stojących w Ośrodku Informatyzacji.

Jednocześnie pracownicy Ośrodka kończą szkolenia w module administrowania systemem ALEPH. W dalszej kolejności odbywać się będą szkolenia dla bibliotekarzy systemowych, a następnie dla oddziałów: Opracowania, Gromadzenia, Udostępniania.

Dodając do tego czekające nas przeprowadzki można powiedzieć: mamy przed sobą pracowite lato.

(grkiw)

